

Kommuniké om Betalningsrådets möte 2018-10-03

Betalningsrådets åttonde möte ägde rum onsdagen den 3 oktober 2018 under ledning av vice riksbankschef Cecilia Skingsley. Vid mötet redogjorde deltagarna för aktuella frågor med beröring till rådets arbete och de arbetsutskott som tillsatts av rådet informerades om det arbete som utförts sedan föregående möte. Informationen berörde följande områden; slutrapport från arbetet med att kartlägga möjligheter och begränsningar med kortbetalningar samt uttag med kort i uttagsautomat i samband med offline-läge, aktuellt arbete för att stödja betaltjänsternas räckvidd och tillgänglighet, aktuella regleringsinitiativ kring betalningar, utvecklingen av kortbedrägerier samt insamling av betalningsstatistik.

Slutrapport från arbetet med att kartlägga offlineuttag och offlinebetalningar i en krissituation

Card Payment Sweden och betalningsrådets kansli informerades om utfallet av en enkätundersökning riktad till kortinlösare och kortutgivare som är verksamma på den svenska marknaden om möjligheter och utmaningar med offlinebetalningar, det vill säga betalningar utan täckningskontroll mot saldo på konto eller tillgängligt utrymme på beviljad kredit. Undersökningen visar att det överlag finns viss möjlighet att genomföra betalningar i offline-läge för bank, betal och kreditkort. Stödet kan dock skilja sig åt mellan olika kortutgivare och är också beroende av att butikerna och deras kortinlösare accepterar offlinebetalningar. För innehavare av dessa kort kan offlinebetalningar tillsammans med innehav av kontanter och livsmedel sannolikt täcka upp det grundläggande konsumtionsbehovet under en begränsad tidsperiod. Vissa kortprodukter, så kallade ”online only” kort saknar dock helt stöd för offline och innehavare av dessa kort är därför mer sårbara i en krissituation. Kansliet informerades också om att kansliet har genomfört en enkätundersökning gentemot operatörer av uttagsautomater (ATM). Undersökningen visade att det i princip saknas möjlighet att genomföra offlineuttag om alla kommunikations och internet-förbindelser mellan ATM och kortutgivare är brutna.

Betalningsrådets ordförande efterlyste tydligare kommunikation från kortutgivare till kortinnehavare om de begränsningar och möjligheter som gäller för olika kortprodukter vid störningar i kortinfrastrukturen. Ordförande påtalade också vikten av att resultatet av undersökningen kommuniceras till de myndigheter som ansvarar för frågor kring beredskap i betalningssystemet.

Betaltjänsternas räckvidd, tillgänglighet och tillförlitlighet

Länsstyrelsen Dalarna redogjorde i egenskap av ordförande för utskottets arbete med utgångspunkt från betalningsrådets arbetsprogram. Fokus i arbetsprogrammet ligger på att upprätthålla dialog och analys kring problem som orsakas av att privatpersoner inte kan använda dagens digitala betalningsmöjligheter samt dialog och framtagande av konkreta förslag på vad som kan göras för att hjälpa dessa individer. Utskottet har under våren och hösten hållit möten kring EU:s tillgänglighetsdirektiv, Sveriges konsumenters rapport ”Framtidens betalningsmedel”, Post- och telestyrelsens nya regeringsuppdrag gällande användarråd med syfte att öka den digitala delaktigheten för personer med funktionsnedsättning, Riksbanksutredningens delbetänkande avseende kontanttillgången i samhället och Riksbankens enkätundersökning kring svenska folkets betalningsvanor. Utskottet har också tagit del av Bankföreningens

och Sparbankernas Riksförbunds arbete för att förenkla vardagen för konsumenterna genom sitt initiativ ”Oanade möjligheter”. Syftet är främst att inspirera fler in i den digitala världen.

Rapport från arbetsutskottet för reglering, policy och internationellt arbete

Betalningsrådets kansli redogjorde för det arbete som utförts av arbetsutskottet sedan rådets senaste möte. Kommissionens förslag till förändring av förordning (EC) 924/2009 om gränsöverskridande betalningar i Euro har diskuterats. Förslaget innebär att en gränsöverskridande betalning i Euro inom EU inte får kosta mer än motsvarande inrikes betalning i nationell valuta. Förslaget innebär också att de växelkurser och avgifter som presenteras i samband med kortköp och uttag i uttagsautomat inom EU ska presenteras tydligt mot privatpersoner och företag som genomför betalningar. Utskottet har också diskuterat återstående öppna frågor avseende det nya betaltjänstdirektivets ikraftträdande i Sverige i maj 2018. En fråga som fortfarande är öppen gäller processen för att kvalitetssäkra de tekniska gränssnitt som kontoförande institut ska erbjuda leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Det finns därför en risk för att kontoförande institut inte hinner med att färdigställa de tekniska gränssnitten före deadline som enligt direktivet infaller i september 2019.

Statusrapport från arbetsutskottet mot bedrägerier, penningtvätt och terroristfinansiering

Betalningsrådets kansli informerade om att utskottet träffat Polisens nationella bedrägericentrum för att diskutera utvecklingen av kortbedrägerier i Sverige. Polisens rapport ”Brottsutvecklingen i riket” visar på en ökning av bedrägerier med svenska kort där kortköp genomförs på internet. Utskottet har också tagit del av statistik över kortbedrägerier i en rapport från den Europeiska centralbanken (ECB) som även den visar på en ökning av bedrägerier med kort utgivna i Sverige även om Sverige fortfarande ligger under EU genomsnittet för kortbedrägerier mätt som andel av värdet på samtliga transaktioner. ECB rapporten visar också att bedrägerier med kortköp på internet står för den största andelen av bedrägerier inom EU och att en stor andel av bedrägerierna avser kortköp utanför det land där kortet är utgivet. EU:s nya betaltjänstdirektiv ställer krav på stark kundautentisering vid betalningar i Europa som huvudregel. I tillägg till lagstiftning, eller på marknader där lagstiftning saknas, regleras fördelningen av risk för kortbetalningar via avtal och den part som gör avsteg från gällande säkerhetskrav får bära risken för eventuella bedrägerier.

Statusrapport från arbetsutskottet för statistik

Betalningsrådets ordförande informerade om ett pågående arbete med att uppdatera ECB:s statistikförordning för betalningar. ECB vill utöka omfång och frekvens av denna statistikinsamling och har genomfört en konsultation. Betalningsrådets kansli informerade om att ECB har tagit del av synpunkterna på förslaget och fattat beslut om att minska omfattningen av det ursprungliga förslaget till förordning. Kansliet kommer att kalla utskottet och befintliga rapportörer av betalningsstatistik till ett uppföljningsmöte under hösten för att ta emot synpunkter på den reviderade förordningen.